

סוף-צו-

אבי חכמת המלחמה הסינית

חכמת המלחמה מלמדת אותנו שלא לסמוך על הסיכוי שלא יבוא האויב, אלא על כוננותנו לקדם פניו, שלא לסמוך על הסיכוי שלא יתקוף, אלא על העובדה שעשינו את עמדתנו בלתי-נכבשת.

אם חילותינו אינם מרובים במספר דיינו מן האויב — פירוש הדבר שאין מקום להתקפה ישירה. מה שיש בידינו לעשות — לרכז את כל העצמה המצויה ברשותנו, לשים עין פקוחה על האויב, ולקבל תגבורת. מי שאינו רואה את הנולד, אך מקל ראש במתנגדיו, מובטח שיפול בידיהם.

צבא שלם אפשר שיפול ברוחו; מצביא עליון אפשר שיאבדו עשתונותיו. והנה רוח החייל עז ביותר בבוקר; בצהרים הולך ורפה; ובערב כל מבוקשו לשוב למחנה.

לפיכך, המצביא החכם משתמט מפני צבא כשרוחו עז, אך מתקיפו כשהוא נרפה ונוטה להיסוג. זו חכמת לימוד הלכי-רוח.

כשמשמעת ומנוחה במחנה, להמתין לאי-סדר ומהומה בקרב האויב — זו חכמת כבישת-י צר.

לעמוד קרוב למטרה כשהאויב עוד רחוק ממנה, לחכות שליו כשהאויב עמל ומתייגע, להיות שרוי בשובע כשהאויב מזדרעב — זו החכמה לכל-כל את כוחותיך.

להמנע מהתיצב על דרך צבא ששורותיו כסדרן וכהלכתן, להמנע מהתקיף צבא ערוך במערכותיו, שוקט ובוטח — זו החכמת לימוד הנסיבות.

אם תטיל ענשים על חייליך קודם שנקשרו אליך בקשרי חיבה, הם לא יקבלו מרות; ואם לא יקבלו מרות, אין מועיל בהם. ואם, לאחר שנקשרו אליך, לא תקפיד בענשים, הרי אין מועיל בהם גם כן. על כן יש להתנהג עם חיילים קודם כל במידת האנושיות, אבל יש לקיים שליטה עליהם במשמעת ברזל. זו דרך בטוחה לנצחון.

אם אתה עומד על-קיום פקודות, דרך קבע, בשעה שהחיילים מתאמנים, מובטח לך שהצבא יהיה בעל משמעת. מצביא שמראה אמון באנשיו ועם זה מקפיד על הציות לפקודותיו, גם הוא יגם הם נשכרים.

מושכל-ראשון צבאי הוא, שלא להתקדם נגד האויב במעלה-ההר, ושלא לעמוד נגדו כשהוא בא במורד-ההר. אל תרדוף אויב המעמיד פנים כבורח; אל תתקיף חיילים בשעה שרוחם עז.

אל תילכד בפתיון שנתן לפניך האויב. אל תתעסק עם צבא החוזר לביתו.

כשאתה מכתיר צבא, הנח פתח לצאת. אל תלחץ אויב נואש יתר על המידה.

זו חכמת המלחמה.